MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS

Seduta tat-28 ta' Jannar, 2004

Citazzjoni Numru. 2760/1997/1

Kevin Chircop

Vs

Joseph Chircop

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentat fit-2 ta' Dicembru 1997 li bih l-attur premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni;

Premess illi Kevin Chircop jigi iben Carmelo sive Charles Chircop;

Premess illi bejn il-kontendenti u l-awtur ta' l-attur kien sar ftehim kif kellha tigi zviluppata art fil-bajja ta' San Giljan u

dan billi kellu jitwaqqa’ bini ezistenti u jsir il-qsim ta’ l-istess proprjeta` u sussegwentement jitla’ bini gdid iehor u dana bl-intiza illi l-bini jinfethu fi hwienet minflok dawk li kienu jezistu qabel u skond il-kuntratt fl-atti tan-Nutar Dr. George Bonello Du Puis tat-3 ta’ Novembru 1995;

Premess illi skond l-istess kuntratt il-partijiet intrabtu li hadd ma jaghmel oggezzjoni bejn l-istess partijiet ghal kull negozju fil-postijiet li ghandhom jew jittellghu flok dak li hemm kemm ghalihom personalment u kemm jekk ikun hemm kumpanija li fihom l-istess partijiet ghandhom ishma;

Premess illi l-partijiet ghall-osservanza ta’ l-obbligazzjonijiet imponew vicendevolment il-penali ta’ Lm50 ghal kull gurnata li jkun hemm dewmien;

Premess illi Joseph Chircop ghamel oggezzjoni jew inkella naqas milli jiffirma l-applikazzjoni mehtiega mill-Pulizija biex ikunu jistghu johorgu l-permessi relattivi, u ghalhekk gie kiser l-obbligi kontrattwali;

Premess illi dan il-kuntratt kien jirreferixxi ghall-proprjetajiet f’ St. George’s Bay, San Giljan bin-numru 9A u 9B;

Premess illi ghal daqshekk il-penali ghandha tigi kkalkolata mit-8 ta’ Settembru 1997 sad-data li fiha hemm l-istess dewmien;

Talab ghalhekk l-attur lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:-

1. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur is-somma li tirrizulta dovuta bhala penali ghad-dewmien da parti tieghu halli jnehhi kull oggezzjoni halli l-fond 9A St. George’s Bay, San Giljan jista’ jinfetah bhala hanut;

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-mandat ta’ sekwestru mit-18 ta’ Novembru 1997 u bl-imghaxijiet fuq kull ammont likwidat mid-data tas-sentenza;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta’ l-istess attur, il-lista tax-xhieda minnu indikati u l-elenku tad-dokumenti esebiti;

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenutipprezentata fit-30 ta’ Lulju 1998 li permezz taghha huwa eccepixxa:

1. Illi hemm mill-anqas zewg kawzi ohra pendenti, wahda civili u l-ohra kriminali, u ghalhekk *pendente lite* din il-kawza, ghandha tigi sospiza sakemm l-imsemmija kawzi jigu decizi, ghax id-decizjonijiet taghhom huma *sine qua non* ghad-decizjoni ta’ din il-kawza;

2. Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez stante dan li gej:

3. Illi l-ismemmi ftehim tad-disgha ta’ Ottubru tas-sena elf disa’ mija u hamsa u disghin (09/10/95) milhuq bejn il-partijiet koncernati huwa nkorporat fil-kuntratt tat-tlieta ta’ Novembru ta’ l-istess sena (03/11/95) fl-atti tan-Nutar Dottor George Bonello Du Puis f’ dak li jirrigwarda “l-isvilupp tal-bini” biss “li sejjer jigi mibni fuq l-art minnhom akkwistata” u mhux ghall-permessi sussegwenti t-twaqqiegh u t-tlugh tal-bini mill-gdid; l-ahhar kuntratt ma jsemmi l-ebda hwienet u lanqas permessi ghall-hwienet;

4. Minghajr pregudizzju ghall-premess, skond l-ewwel ftehim imsemmi hawn fuq, jehel hamsin lira kuljum “jekk xi hadd johloq problemi ngustament”, u l-konvenut ma ffirmax ghax kien ga gie diversi drabi u serjament immolestat mill-attur u mill-parenti ta’ l-attur (Dok. A, B u C), konsegwentement l-azzjoni tal-konvenut kienet gusta;

5. L-oggezzjoni tal-konvenut ghall-ftuh tal-hanut imsemmi fic-citazzjoni ma kellha l-ebda effett, tant li l-permess hareg xorta wahda;

6. Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta’ l-istess konvenut, il-lista tax-xhieda minnu indikati u l-elenku tad-dokumenti esebiti man-nota ta’ l-eccezzjonijiet tieghu;

Rat id-digriet tat-2 ta’ Lulju 1999 li permezz tieghu giet nominata l-Assistent Gudizzjarju Dr. Anna Caruana biex tisma’ l-kontro-ezamijiet u l-provi li kien fadal;

Rat l-Affidavits ipprezentati mill-partijiet u t-traskrizzjonijiet tax-xhieda prodotti;

Rat in-noti pprezentati mill-avukati difensuri tal-kontendenti;

Semghet it-trattazzjoni ta’ l-istess difensuri;

Rat l-atti kollha tal-process;

Ikkonsidrat:

Il-finalita` ta’ l-istanza prezenti hu li jigi dikjarat responsabbli, u ghalhekk kundannabbli, il-konvenut ghall-hlas tal-penali ghad-dewmien fl-ghoti tal-kunsens tieghu biex l-attur jinghata mill-awtorita` kompetenti l-licenzja operattiva mehtiega ghall-gestjoni tal-hanut tieghu;

Bhala kawzali ghall-obbjett ta’ din id-domanda tieghu l-attur jippremetti fil-korp tac-citazzjoni, sostenuta minnu imbaghad fl- Affidavit tieghu (fol. 34), u spjegata wkoll f’ Nota (fol. 145), illi l-kondizzjonijiet li fuqhom qed jibbaza l-kawza huma l-kuntratt tat-3 ta’ Novembru 1995 (fol. 5) u l-iskrittura tad-9 ta’ Ottubru 1995, annessa ma’ l-istess kuntratt (fol. 11);

Minn indagini kemm tal-kuntratt kif ukoll ta’ l-iskrittura jirrizulta minghajr ebda ekwivoku illi fihom l-attur ma kienx qed jidher f’ ismu personali izda ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` “Puci Company Limited”;

Kienet din is-socjeta` li fl-imsemmi kuntratt ghamlet, flimkien mal-konvenut, espressa referenza ghall-ftehim milhuq bejniethom bl-iskrittura tad-9 ta' Ottubru 1995. Skrittura din li fiha l-istess socjeta` ntrabtet flimkien mal-konvenut bil-kondizzjonijiet hemm elenkati, *inter alia*, il-patt numru 10 rigwardanti l-penali f' kaz li xi hadd fost il-partijiet johloq problemi ngustament jew jostakola, jew ma joqghodx ghall-kundizzjonijiet imposti;

Minn dan premess u ezaminat huwa indubbju illi l-vinkolu guridiku ma sarx bejn l-attur personalment u l-konvenut izda bejn il-precitata socjeta` Puci Company Limited u l-konvenut. Konsiderazzjoni din li jidher li sfuggiet ghal kollox lill-konvenut li fil-verita` llimita ruhu biex jikkontesta l-meritu ta' l-azzjoni. Dan minghajr ma talab permezz ta' appozita eccezzjoni li jigi sew identifikat liema kien id-dritt spettanti lill-attur li jaghtih il-jedd ta' azzjoni kontra tieghu;

Issa hadd ma jiddubita illi l-Qrati huma accessibbli ghal kulhadd. Daqstant iehor pero` huwa indiskuss ukoll illi min jadixxi lill-Qrati ghandu juri li huwa ghandu dritt li gie vjolat lilu, jew li jigi lilu ri-stabbilit id-dritt hekk lez mill-konvenut, u li allura permezz ta' l-azzjoni jista' jipprokura xi rizultament vantagguz jew skop utli;

Dan in kwantu huwa pacifikament assodat illi presuppost specifiku ta' ezercizzju ta' l-azzjoni gudizzjarja – *actio nata* – hu l-interess guridiku;

Kif korrettement gie rilevat, "*fu nondimeno sempre ritenuto nella patria giurisprudenza, malgrado il difetto di una precisa disposizione della legge in materia ... che base e misura di ogni azione giurdiziaria e` l' interesse in chi la istituisce e in chi la contesta, perche` se l' interesse e` una condizione sine qua non per il semplice intervenuto o per l' appello, e` tale con maggiore ragione per poter iniziare un giudizio*" – "**Giuseppe Micallef Goggi –vs- P. L. Emanuele Armando Mifsud *et***", Appell Civili, 11 ta' April 1930 (**Vol. XXVII P I p 495**);

Fil-kaz taht konsiderazzjoni huwa indiskuss illi l-attur personalment ma ghandu l-ebda dritt x’ jigi lilu rikonoxxut jew tutelat. Dan ghas-semplici raguni illi fih jonqos l-interess fuq imfisser. Interess li jrid ikun jezisti f’min jippromwovi l-azzjoni u li allura necessarjament irid ikun reali u attwali skaturiet minn lezjoni ta’ dritt appartenenti lilu u ghalhekk f’ dan is-sens id-dritt irid ikun ukoll personali ghalih;

Mill-kuntratt u l-iskrittura li fuqhom l-attur iffonda l-bazi ta’ l-azzjoni tieghu hu *in veste propria* ma jiffigura mkien u ghalhekk ma jistax jsostni illi minnhom tezisti relazzjoni ta’ dritt privat mal-konvenut. Relazzjoni guridika li taghti *locus standi* lis-socjeta` rapprezentata minnu imma mhux ukoll lilu personalment. Ma jista’ allura jezisti l-ebda ness guridiku bejn l-attur u l-konvenut fir-rigward tat-talba proposta mill-attur. U ghalhekk ukoll l-azzjoni tieghu, arginata fuq il-bazi tal-kuntratt u ta’ l-iskrittura, ma tistax, u ma ghandhiex, iggiblu rizultament vantagguz u utli. It-termini ta’ l-istess citazzjoni jeskludu dan l-interess fl-attur di fronte ghall-konvenut;

Il-Qorti dehrilha bir-ragun li kellha tissolleva *marte proprio* il-karenza ta’ l-interess fl-attur billi thoss li din hi kwestjoni ta’ ordni pubbliku li l-gudikant hu obbligat li jirrileva *ex officio*. Dan in omagg ghall-principju, superjuri anke ghall-interess privat tal-partijiet, illi l-gustizzja mhux semplicement tigi amministrata izda anke li din tkun qed tigi amministrata sew u skond il-ligi. Il-principju ta’ l-interess guridiku, dirett, legittimu u attwali f’ kull min jipproponi azzjoni jrid jigi allura skrupolozament imhares bis-solennita` procedurali kollha, anke jekk mhux sollevat mill-parti kuntrarja fil-gudizzju.

Ghal dawn il-motivi;

Taqta’ u tiddeciedi l-kawza billi, fl-assenza ta’ cirkustanzi obbjettivi li jiddeterminaw l-interess ta’ l-attur ghat-talba mitluba, tiddikjara *marte proprio* illi l-azzjoni ta’ l-attur hi nieqsa mill-interess guridiku fuq il-bazi tal-kuntratt tat-3 ta’ Novembru 1995, atti Nutar Dottor George Bonello Du Puis, u ta’ l-iskrittura tad-9 ta’ Ottubru 1995 annessa ma’ l-istess kuntratt u formanti parti integrali mieghu;

Fic-cirkostanzi, gjaladarba din il-kwestjoni ma gietx sollevata mill-konvenut fl-ebda eccezzjoni tieghu, l-ispejjez gudizzjarji jibqghu bla taxxa bejn il-kontendenti.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------